Rad *Goblinsko strvinarenje*, čiji je naziv ujedno i prilično precizan opis postupka kojim kolektiv Goblin Fermentations već nekoliko godina predano gradi svoj imaginarni postapokaliptično–mutirano–spekulativni svijet ekohorora, nastavak je prakse sakupljanja, preoblikovanja i povezivanja materijala pronađenih u napuštenim i devastiranim prostorima. Zagreb je važna polazišna točka njihova rada, no ono što pronalaze donose i s drugih mjesta kroz koja prolaze. Takvi prostori nisu samo kulisa, nego svojevrsni terenski arhiv iz kojeg preuzimaju teksture, zvukove, predmete i oblike. Ono što ih povezuje nije lokacija, nego stanje prostora: ono što je u njima ostalo nakon ljudske upotrebe, što se promijenilo i što se iz tih ostataka još može razviti.

Strvinarenje se zato može razumjeti kao način rada s onim što je već prisutno. Pronađeni materijali sa sobom donose tragove mjesta iz kojeg dolaze i procesa kojima su prethodno bili podvrgnuti, a njihovim premještanjem u umjetnički rad ti tragovi postaju dio novih spojeva. U procesu svojevrsne *frankenštajnizacije* životinjske kosti, drvo, smola i koža susreću se s rezinom, plastikom i lateksom, a kroz izbjeljivanje, termičku obradu, šivanje, lemljenje, obradu drva, modeliranje i vezivanje poprimaju nove oblike. Takav neposredan i eksperimentalan odnos prema materijalu povezan je i s dugogodišnjim interesom umjetnika za DIY prakse. Iz njega nastaju objekti koje nije uvijek moguće jednoznačno odrediti: mogu djelovati kao artefakti, skulpture, rekviziti ili ostaci kulture čija pravila ostaju nepoznata.

Kamenolomi, napuštene tvornice, odlagališta i drugi devastirani krajolici u kojima kolektiv pronalazi materijal pokazuju različite faze ljudske intervencije i ono što se događa nakon nje. U njima se preklapaju tragovi izgradnje, propadanja i napuštanja, dok se procesi započeti ljudskim djelovanjem nastavljaju odvijati i nakon što je prostor napušten. Upravo se takvim izmijenjenim krajolicima bavi američka antropologinja Anna Lowenhaupt Tsing u knjizi *Gljiva na kraju svijeta: o mogućnosti života u ruševinama kapitalizma*[1], prateći gljivu *matsutake* koja uspijeva u poremećenim ekološkim i ekonomskim uvjetima. Njezin pojam *poremećaja* ne označava samo uništenje, nego promjenu postojećih uvjeta iz koje mogu nastati novi odnosi i sklopovi.

U radu ovog *goblinskog* kolektiva poremećaj kojem svjedoče u stvarnim prostorima prelazi u njihov fiktivni krajobraz. Materijali pronađeni u njima ulaze u odnose s drugim materijalima, tehnikama, kulturnim referencama i elementima postapokaliptičnog svijeta. Upravo se u tom premještanju može prepoznati Tsingin pojam *kontaminacije*: ne radi se o jednostavnom miješanju različitih elemenata, nego o promjeni koja nastaje njihovim susretom. *Kontaminirana raznolikost* pritom nastaje kroz odnose koji mijenjaju sve što u njima sudjeluje, pa ni materijal iz jednog prostora, jednom prenesen u drugi, više nije samo ono što je bio.

Ta se nestabilnost nastavlja i na razini forme. Pojam *bezobličnog* (l'informe), koji Yve-Alain Bois i Rosalind Krauss razvijaju polazeći od Bataillea, ne označava jednostavno nešto što nema oblik, nego postupak koji narušava postojeće

1 Tsing, A. L. Gljiva na kraju svijeta: o mogućnosti života u kapitalističkim ruševinama. [Jelena Kupsjak, prev.]. Zagreb: AGM, 2026.

GALERIJA KARAS

načine prepoznavanja i razvrstavanja[2]. U radu kolektiva to se događa kada se pronađeni i proizvedeni elementi povezuju tako da zadržavaju tragove svojih pojedinačnih povijesti, ali više ne upućuju jednoznačno na ono što su prethodno bili. Forma se pritom ne ukida, nego postaje nestabilna i otvara prostor za drugačije čitanje.

U *Goblinskom strvinarenju* ta se logika proširuje na prostor galerije. Materijali, objekti, zvuk i arhitektura kroz svoje odnose počinju proizvoditi okoliš, a važnu ulogu u njegovu nastanku ima i suradnja s *dungeon-synth* glazbenikom Kmetom, čiji zvuk sudjeluje u oblikovanju prostora. Ono što postoji kao trag stvarnog poremećaja tako ulazi u fiktivni prostor i u njemu nastavlja *kontaminirati* odnose između materijala, objekata i okoliša.

Iva Jurić

2 Bois, Y.-A., Krauss, R. E. Formless: A User's Guide. New York: Zone Books, 1997.